

BUDGETMOTION 33/2011 rd

Anslag för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske

Till riksdagen

Det största hotet mot Östersjön är övergödning. Övergödningen påverkar vattenkvaliteten, ekosystemens funktion samt vattendragens friluftsanvändning. Vattendragens fiskbestånd har ändrats så att mörtfisken och braxen har ökat märkbart, vilket har försvårat fiskandet av andra arter. Detta har försvårat verksamhetsförutsättningarna för yrkesfiskarna och minskat fritidsanvändningen av våra vattendrag.

I enlighet med regeringens Östersjöredogörelse från år 2009 och jord- och skogsbruksministeriets nationella program för yrkesfiske har fiske- och viltavdelningen främjat initierandet av så kallat reduceringsfiske samt ett särskilt stödssystem för detta. Med systemet menas näringsämnenas bortförande i form av fiske av mindre värdefull fisk (mörtfisk). Under riksdagens behandling av Östersjöredogörelsen påpekade miljöutskottet att det behövs ett särskilt startstöd för att fiskare ska känna sig motiverade att inleda reduceringsfiske i större utsträckning. Våren 2009 startades ett pilotprojekt för reduceringsfiske och utgående från pilotprojektets resultat avsatte riksdagen i år 2011 budget 1,4 miljoner euro till reduceringsfiske.

Våren 2011 meddelades Europeiska kommissionen om utformningen av reduceringsfisket, utvecklingen av avtal och blanketter samt om systemet. Anslaget delades mellan ELY-centralerna, och det inkluderade reduceringsfiske i insjöar. Kommissionen meddelade i maj 2011 att den godtar systemet, och anefter förnyades den tidsbundna ansökan för reduceringsfiske på havsom-

råden. Yrkesfiskarna meddelades om att det nya systemet tas i bruk från och med 31.5.2011. Det lämnades in omkring 100 ansökningar som omfattade ca 200 yrkesfiskare från kusten, vilket är största delen av alla yrkesfiskare vid kusten. Yrkesfiskare som är verksamma på kustområden har visat stort intresse för systemet och reduceringsfiske upplevs som en ny möjlighet.

Enligt preliminära beräkningar går det att hållbart fiska minst 10 000 ton mörtfisk per år. En mera noggrann uppskattning kan göras då Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets pilotprojekt som genomförs under åren 2010—2011 om tekniska och ekonomiska möjligheter för att använda mindre värdefull fisk i olika kedjor, såsom livsmedel, djurföda och bioenergi har slutförts. Reduceringsfiske av mörtfisk skulle förbättra situationen för värdefisk eftersom täta mört- och braxenstim tävlar om näring och livsutrymme med abborre och gös.

Anslaget skulle per år möjliggöra en reduktion av minst 5 000 ton mindre värdefull fisk från skärgårdsvikarna längs med kusten. Detta motsvarar minst 38 ton fosfor. Finland har i och med HELCOM:s aktionsplan för Östersjön förbundit sig till att reducera fosforutsläppen i Finska viken med 150 ton per år. Genom reduceringsfisket skulle 25 procent av detta mål kunna uppfyllas. I jämförelse med många andra vattendragsinvesteringar så är reduceringsfiske en mycket kostnadseffektiv åtgärd. Till exempel förordar Finlands nationella implementeringsplan av HELCOM:s BSAP att glesbygdens belastning

borde minskas med 46 ton dvs. i ungefär samma omfattning som reduceringsfisket skulle möjliggöra. Reduceringsfiske kan jämföras med förbudet av fosfathaltiga tvättmedel som införs år 2012 och som beräknas minska fosforbelastningen med 15 ton.

Utvecklandet av reduceringsfisket och säkerställandet av en oavbruten finansiering för åren 2012—2014 är nödvändigt för att kunna genomföra systemet effektivt. Yrkesfiskarna måste garanteras en tillräcklig finansiering, så att de kan planera sitt fiske och utföra de nödvändiga investeringarna.

Det långsiktiga målet är att stabilisera marknadspriset för mindre värdefull fisk så att fiskan-

det av dessa arter sker kontinuerligt i och med marknadskrafter. Det går att framställa hälsosamma och läckra produkter av mörtfisk, t.ex. fiskbullar. Ifall att mörtfisk inte går åt som matfisk för människor eller boskap så kan den användas i bioenergiproduktion.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att riksdagen ökar moment 30.40.62 i budgeten för 2012 med 1 000 000 euro för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske.

Helsingfors den 17 oktober 2011

Christina Gestrin /sv
Thomas Blomqvist /sv
Mikaela Nylander /sv

Ulla-Maj Wideroos /sv
Mats Nylund /sv
Lars Erik Gästgivers /sv